

Rolnummers 2141, 2142, 2143 en 2184
Arrest nr. 124/2002 van 10 juli 2002

ARREST

In zake : de prejudiciële vragen over :

- artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie;
- artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, en de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels,
- het koninklijk besluit van 23 december 1996 houdende algemene tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie,
- het koninklijk besluit van 30 december 1996 houdende tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, betreffende sommige honoraria, prijzen en bedragen, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie,
- het koninklijk besluit van 30 december 1996 houdende tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, voor sommige forfaitaire verzekeringstegemoetkomingen, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie,
- het koninklijk besluit van 30 december 1996 houdende tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, betreffende het persoonlijk aandeel voor de rechthebbenden, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie,

gesteld door de Raad van State.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters R. Henneuse, M. Bossuyt, A. Alen, J.-P. Moerman en E. Derycke, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*
* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen

a. Bij arrest nr. 93.609 van 28 februari 2001 in zake de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers en J. de Toeuf tegen de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 15 maart 2001, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Houden artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 en de bekrachtigingswet een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin aan de Koning prerogatieven worden verleend waarvan de geldigheidsduur kan worden verlengd, terwijl de doelstellingen, de grenzen en de aangelegenheden niet precies zijn bepaald, zodat de verzoekende partijen de fundamentele garanties van de bescherming door de wetgever en van een democratische controle worden ontzegd ?

2. Houdt de terugwerking van de bekrachtigingswet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M., doordat die terugwerking alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken ?

3. Houdt de bekrachtiging bij wet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en van de algemene rechtsbeginselen, doordat die bekrachtiging betrekking heeft op een van de maatregelen die *de facto* terugwerken ?

4. Houdt de lineaire vermindering met 3 % van de honoraria een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin geen enkel element van progressiviteit vervat zit en doordat die vermindering slechts één categorie van burgers treft, terwijl andere categorieën niet aan zulke verminderingen worden onderworpen maar, integendeel, verhogingen of indexeringen genieten die het budget van de ziekte- en invaliditeitsverzekering bezwaren, de kosten ten laste van de honoraria verhogen en dus strijdig zijn met de nagestreefde doelstelling van beperking van de uitgaven ?

5. Worden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M.F.V., geschonden doordat de terugwerking van de bekrachtigingswet alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken en/of te interfereren met de afhandeling van de bij de strafrechter ingediende klachten en van de lopende strafrechtelijke procedures, op grond van de omstandigheid dat de derde en de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996 geantidateerd zijn ? »

Die zaak is ingeschreven onder nummer 2141 van de rol van het Hof.

b. Bij arrest nr. 93.608 van 28 februari 2001 in zake de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers en G. Ruysse tegen de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 15 maart 2001, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Houden artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 en de bekrachtigingswet een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin aan de Koning prerogatieven worden verleend waarvan de geldigheidsduur kan worden verlengd, terwijl de doelstellingen, de grenzen en de aangelegenheden niet precies zijn bepaald, zodat de verzoekende partijen de fundamentele garanties van de bescherming door de wetgever en van een democratische controle worden ontzegd ?

2. Houdt de terugwerking van de bekrachtigingswet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M., doordat die terugwerking alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken ?

3. Houdt de bekrachtiging bij wet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en van de algemene rechtsbeginselen, doordat die bekrachtiging betrekking heeft op een van de maatregelen die *de facto* terugwerken ?

4. Houdt de bevrozing van het remgeld een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin geen enkel element van progressiviteit vervat zit en doordat die bevrozing slechts één categorie van burgers (*sic*) treft, terwijl andere categorieën geen dergelijke lasten dienen te dragen maar, integendeel, hun wedde of loon verhoogd of geïndexeerd zien, wat het budget van de ziekte- en invaliditeitsverzekering bezwaart en dus strijdig is met de nagestreefde doelstelling van beperking van de uitgaven ?

5. Worden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M.F.V., geschonden doordat de terugwerking van de bekrachtigingswet alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken en/of te interfereren met de afhandeling van de bij de strafrechter ingediende klachten en van de lopende strafrechtelijke procedures, op grond van de omstandigheid dat de derde en de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996 geantidateerd zijn ? »

Die zaak is ingeschreven onder nummer 2142 van de rol van het Hof.

c. Bij arrest nr. 93.607 van 28 februari 2001 in zake de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers en J. de Toeuf tegen de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 15 maart 2001, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Houden artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 en de bekrachtigingswet een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin aan de Koning prerogatieven worden verleend waarvan de geldigheidsduur kan worden verlengd, terwijl de doelstellingen, de grenzen en de aangelegenheden niet precies zijn bepaald, zodat de verzoekende partijen de fundamentele garanties van de bescherming door de wetgever en van een democratische controle worden ontzegd ?

2. Houdt de terugwerking van de bekrachtigingswet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M., doordat die terugwerking alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken ?

3. Houdt de bekrachtiging bij wet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en van de algemene rechtsbeginselen, doordat die bekrachtiging betrekking heeft op een van de maatregelen die *de facto* terugwerken ?

4. Houdt de bevrozing van de honoraria een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin geen enkel element van progressiviteit vervat zit en doordat die bevrozing slechts één categorie van burgers treft, terwijl andere categorieën niet aan zulke beperkingen worden onderworpen maar, integendeel, verhogingen of indexeringen genieten die het budget van de ziekte- en invaliditeitsverzekering bezwaren, de kosten ten laste van de honoraria verhogen en dus strijdig zijn met de nagestreefde doelstelling van beperking van de uitgaven ?

5. Worden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M.F.V., geschonden doordat de terugwerking van de bekrachtigingswet alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken en/of te interfereren met de afhandeling van de bij de strafrechter ingediende klachten en van de lopende strafrechtelijke procedures, op grond van de omstandigheid dat de derde en de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996 geantidateerd zijn ? »

Die zaak is ingeschreven onder nummer 2143 van de rol van het Hof.

d. Bij arrest nr. 95.367 van 15 mei 2001 in zake de v.z.w. Federatie van Rust- en Verzorgingsoorden van België en de b.v.b.a. Le Foyer Espérance tegen de Belgische Staat, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 29 mei 2001, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Houden artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 en de bekrachtigingswet een schending in van het gelijkheidsbeginsel doordat daarin aan de Koning prerogatieven worden verleend waarvan de geldigheidsduur kan worden verlengd, terwijl de doelstellingen, de grenzen en de aangelegenheden niet precies zijn bepaald, zodat de verzoekende partijen de fundamentele garanties van de bescherming door de wetgever en van een democratische controle worden ontzegd ?

2. Houdt de terugwerking van de bekrachtigingswet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M., doordat die terugwerking alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken ?

3. Wordt het gelijkheidsbeginsel, in samenhang met het eigendomsrecht, geschonden doordat de rustoorden verschillend worden behandeld ten aanzien van de bejaarden aangezien de eerstgenoemden hun financiële middelen zien dalen terwijl de laatstgenoemden dezelfde begeleidingsnormen genieten, waardoor het evenwicht wordt verbroken dat werd bereikt bij het vaststellen van het bedrag van de tegemoetkoming voor verzorging en bijstand in de handelingen van het dagelijks leven ?

4. Houdt de bekrachtiging bij wet een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, en van de algemene rechtsbeginselen, doordat die bekrachtiging betrekking heeft op maatregelen die *de facto* terugwerken ?

5. Worden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in onderlinge samenhang gelezen met artikel 6 van het E.V.R.M.F.V., geschonden doordat de terugwerking van de bekrachtigingswet alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken en/of te interfereren met de afhandeling van de bij de strafrechter ingediende klachten en van de lopende strafrechtelijke procedures, op grond van de omstandigheid dat de derde en de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996 geantidateerd zijn ? »

Die zaak is ingeschreven onder nummer 2184 van de rol van het Hof.

II. *De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen*

De verschillende verzoekende partijen voor de verwijzende rechter vorderen de vernietiging van verschillende koninklijke besluiten, die naar gelang van het geval gedateerd zijn op 23 of 30 december 1996, genomen met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

Die besluiten zijn bekrachtigd bij de wet van 13 juni 1997 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de voormelde wet van 26 juli 1996. Aangezien de verzoekende partijen, aan de hand van de bijzonderheden van elk dossier, het probleem hebben opgeworpen van de bestaanbaarheid van die wet met het gelijkheidsbeginsel, in samenhang met de bepalingen en rechtsbeginselen bedoeld in de prejudiciële vragen, stelt de verwijzende rechter aan het Hof de voormelde vragen.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

a) *In de zaken nrs. 2141, 2142 en 2143*

Bij beschikkingen van 15 maart 2001 heeft de voorzitter in functie de rechters van de respectieve zetels aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om in die zaken artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 28 maart 2001 heeft het Hof de zaken samengevoegd.

Van de verwijzingsbeslissingen is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 8 mei 2001 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 19 mei 2001.

Bij beschikkingen van 22 mei 2001 en 26 september 2001 heeft het Hof de zetel aangevuld respectievelijk met de rechters J.-P. Moerman en E. Derycke.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 22 juni 2001 ter post aangetekende brief;
- de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers, met maatschappelijke zetel te 1050 Brussel, Boondaalsesteenweg 6, J. de Toeuf, wonende te 1640 Sint-Genesius-Rode, Toeristenlaan 7, en G. Ruyse, wonende te 1083 Brussel, Keizer Karellaan 323/4, bij op 25 juni 2001 ter post aangetekende brief.

b) *In de zaak nr. 2184*

Bij beschikking van 29 mei 2001 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 13 juni 2001 heeft het Hof de zaak samengevoegd met de reeds samengevoegde zaken nrs. 2141, 2142 en 2143.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 18 juni 2001 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 juli 2001.

Memories zijn ingediend door :

- de v.z.w. Federatie van Rust- en Verzorgingsoorden van België, met maatschappelijke zetel te 1180 Brussel, Vrijheidslaan 80, en de b.v.b.a. Le Foyer Espérance, met maatschappelijke zetel te 7130 Binche, rue de la Chapelette 60, bij op 27 juli 2001 ter post aangetekende brieven;
- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 27 juli 2001 ter post aangetekende brief.

c) *In alle zaken*

Van de memories ingediend in de respectieve zaken is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 17 augustus 2001 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de v.z.w. Federatie van Rust- en Verzorgingsoorden van België en de b.v.b.a. Le Foyer Espérance, bij op 18 september 2001 ter post aangetekende brief, in de zaak nr. 2184;

- de Ministerraad, bij op 18 september 2001 ter post aangetekende brief, in de zaken nrs. 2141, 2142 en 2143;
- de Ministerraad, bij op 18 september 2001 ter post aangetekende brief, in de zaak nr. 2184;
- de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers, J. de Toeuf en G. Ruyse, bij op 19 september 2001 ter post aangetekende brief, in de zaken nrs. 2141, 2142 en 2143.

Bij beschikkingen van 28 juni 2001 en 28 februari 2002 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 15 maart 2002 en 15 september 2002.

Bij beschikking van 28 maart 2002 heeft het Hof de zaken in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 23 april 2002, nadat het de prejudiciële vragen had geherformuleerd als volgt:

« Is er schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet :

- doordat artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 en de wet van 13 juni 1997 aan de Koning prerogatieven verlenen waarvan de geldigheidsduur kan worden verlengd, terwijl de doelstellingen, de grenzen en de aangelegenheden niet precies zijn bepaald, zodat de verzoekende partijen de fundamentele garanties van de bescherming door de wetgever en van een democratische controle worden ontzegd ?

- in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, doordat de terugwerking van de bekrachtigingswet alleen of hoofdzakelijk tot doel heeft het aanhangige geding aan de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State te onttrekken en/of te interfereren met de afhandeling van de bij de strafrechter ingediende klachten en van de lopende strafrechtelijke procedures, op grond van de omstandigheid dat de derde en de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996 geantidateerd zijn ?

- in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de algemene rechtsbeginselen, doordat de bekrachtiging bij wet betrekking heeft op maatregelen die *de facto* terugwerken ? »

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 29 maart 2002 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 23 april 2002 :

- zijn verschenen :

- . Mr. E. Thiry, Mr. B. Cambier, advocaten bij de balie te Brussel, en Mr. D. Renders, advocaat bij de balie te Brussel *loco* Mr. M. Vanden Dorpe, advocaat bij de balie te Luik, voor de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers, J. de Toeuf en G. Ruyse, in de zaken nrs. 2141, 2142 en 2143;

- . Mr. B. Cambier en Mr. D. Renders, advocaten bij de balie te Brussel, voor de v.z.w. Federatie van Rust- en Verzorgingszaken van België en de b.v.b.a. Le Foyer Espérance, in de zaak nr. 2184;

- . Mr. J.-M. Wolter, tevens *loco* Mr. J. Vanden Eynde, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers R. Henneuse en E. Derycke verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

Bij beschikking van 6 juni 2002 heeft het Hof de debatten heropend met betrekking tot de in de zaken nrs. 2141 tot 2143 gestelde vierde vraag en de in de zaak nr. 2184 gestelde derde vraag en de datum van de terechtzitting bepaald op 27 juni 2002.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 11 juni 2002 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 27 juni 2002 :

- zijn verschenen :

. Mr. E. Thiry, advocaat bij de balie te Brussel, en Mr. D. Renders, advocaat bij de balie te Brussel *loco* Mr. M. Vanden Dorpe, advocaat bij de balie te Luik, voor de v.z.w. Belgisch Verbond der Syndicale Artsenkamers, J. de Toeuf en G. Ruysse, in de zaken nrs. 2141, 2142 en 2143;

. Mr. D. Renders, advocaat bij de balie te Brussel, voor de v.z.w. Federatie van Rust- en Verzorgingssoorten van België en de b.v.b.a. Le Foyer Espérance, in de zaak nr. 2184;

. Mr. J.-M. Wolter, tevens *loco* Mr. J. Vanden Eynde, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers R. Henneuse en E. Derycke verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag in de vier zaken

Standpunt van de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter

A.1.1. In de memories worden op een gedetailleerde manier de procedure voor bekendmaking van de in het geding zijnde besluiten in het *Belgisch Staatsblad* (memorie ingediend in de zaken nrs. 2141 tot 2143) alsmede het onderwerp van de prejudiciële vragen uiteengezet in het kader van een globale redenering die niet verschilt naar gelang van de gestelde vragen en worden achtereenvolgens de grondwettigheid van de machtigingswet (die als een bijzonderemachtenwet wordt omschreven in de memorie ingediend in de zaak nr. 2184) van 26 juli 1996 alsmede die van 13 juni 1997 betwist. In de memories van antwoord worden de argumenten die in de memories zijn uiteengezet, grotendeels overgenomen en verduidelijkt.

A.1.2. Met betrekking tot de machtigingswet op grond waarvan de koninklijke besluiten zijn genomen die voor de verwijzende rechter worden betwist, wordt in de memories gesteld dat geen enkele van de voorwaarden van geldigheid van een dergelijke wet te dezen in acht is genomen, namelijk de beperking in de tijd van de verleende machten - vanwege de mogelijkheid tot verlenging waarin één van de in het geding zijnde besluiten voorziet -, de vereiste van uitzonderlijke of crisisomstandigheden die het beroep op bijzondere machten kunnen verantwoorden, een voldoende duidelijke definiëring van de verleende machten en de modaliteiten voor de aanwending ervan of nog het bestaan van een later uitgeoefende reële democratische controle. Het derde aspect, namelijk de onduidelijkheid van de machtiging – ten aanzien van het voorwerp en het doel ervan - is des te minder aanvaardbaar daar, volgens de memories, de in het geding zijnde maatregelen aangelegenheden regelen die onder de sociale zekerheid vallen en derhalve, krachtens artikel 23 van de Grondwet, als voorbehouden aangelegenheden enkel door de wetgever moeten worden geregeld; bovendien zouden sommige van die bepalingen werkelijke belastingen invoeren in de zin van artikel 170 van de Grondwet.

A.1.3. Wat de bekrachtigingwet van 13 juni 1997 betreft, zijn de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter in de zaken nrs. 2141 tot 2143 van mening dat die wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag, aangezien zij de drie volgende beginselen, waarvan de niet-naleving wordt gespecificeerd, niet in acht zou hebben genomen: een doel van democratische controle nastreven, zich geen maatregelen toe-eigenen die zelf ongrondwettig zijn en zich niet mengen in gerechtelijke procedures. Wat het tweede aspect betreft, wordt achtereenvolgens betoogd, naar gelang van het geval voor de drie in het geding zijnde besluiten of voor sommige ervan, dat de grenzen van de door de wetgever verleende machtiging niet in acht zijn genomen, dat er gebreken zijn naar de vorm en betreffende de bekendmaking en dat op ongrondwettige wijze een belasting is ingesteld die enkel ten laste komt van de geneesheren en van de rechthebbenden op verzorging.

Met betrekking tot diezelfde wet van 13 juni 1997 preciseren de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter in de zaak nr. 2184 als volgt de onregelmatigheid van het koninklijk besluit van 30 december 1996 dat in die zaak in het geding is, onregelmatigheid die derhalve de wet die dat koninklijk besluit bekrachtigt, zou aantasten. De vermindering met 2 pct. van het bedrag van de aan de rusthuizen gestorte tegemoetkoming, schendt « het gelijkheidsbeginsel en het eigendomsrecht » vermits daaraan geen verlichting van de financiële lasten voor begeleiding is verbonden; « het rusthuis wordt immers anders behandeld dan degene die de verzorging krijgt vermits de financiële tegemoetkoming voor het rusthuis vermindert terwijl ze voor de verzorgde status-quo blijft »; het eigendomsrecht zou zijn geschonden aangezien « de kosten voor begeleiding die door de ziekte- en invaliditeitsverzekering als terugbetaling voor een geheel van verstrekkingen worden opgelegd, in feite niet meer door het RIZIV ten laste worden genomen »; aan de rusthuizen zouden derhalve « verlieslatende arbeidsomstandigheden » worden opgelegd. De terugwerking van die maatregelen zou bovendien voor kritiek vatbaar zijn vermits deze « een verplichting oplegt die onmogelijk kan worden nagekomen op de datum van 1 januari 1997 en bovendien een onevenredig nadeel veroorzaakt door niet in enige, zelfs beperkte, overgangsperiode te voorzien »; er wordt nog opgemerkt dat zulks leidt tot een vermindering van de dagelijkse forfaits op een ogenblik waarop de verzorging reeds is verstrekt en waarop de forfaits reeds verschuldigd zijn.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. In het eerste gedeelte van zijn memorie geeft de Ministerraad, met het verslag aan de Koning of de parlementaire voorbereiding tot staving, een uiteenzetting over de verordeningsbepalingen (met name de besluiten van 23 en 30 december 1996) en wetbepalingen (tot machtiging en tot bekrachtiging van de voormelde besluiten) die in het dossier aan de orde zijn; hij legt vervolgens de nadruk op de beperkingen van de prejudiciële vragen, inzonderheid het feit dat enkel het 5° tot 8° van artikel 6 van de bekrachtigingwet van 13 juni 1997 kunnen worden bedoeld, dat wil zeggen enkel de bepalingen van die wet die de voor de verwijzende rechter betwiste besluiten bekrachtigen. In dat eerste gedeelte van de memorie wordt daarnaast nog opgemerkt dat de in het geding zijnde besluiten niet in de derde maar in de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996 zijn bekendgemaakt.

A.2.2. De Ministerraad antwoordt op de tweevoudige kritiek. De aangevoerde mogelijkheid tot verlenging van de aan de Koning verleende prerogatieven wordt tegengesproken door het feit dat de aan de Koning verleende bevoegdheden zowel in de tijd beperkt zijn als aan de vereiste van een bekrachtiging zijn onderworpen. Op de kritiek dat de wetgever noch de doelstellingen en de grenzen van de machtiging, noch de betrokken aangelegenheden zou hebben gepreciseerd, merkt de Ministerraad in de eerste plaats op dat de wetgever heeft geantwoord op de kritiek die de Raad van State heeft geformuleerd ten aanzien van de onduidelijkheid van de in het geding zijnde machtiging. Voorts verwijst hij naar het arrest nr. 18/98 van het Hof, waarvan het besluit *a fortiori* zou kunnen worden overgenomen, aangezien te dezen geen voorbehouden aangelegenheden in het geding zijn.

A.3.1. In zijn memorie van antwoord wijst de Ministerraad in de eerste plaats erop dat de prejudiciële vraag beperkt is tot artikel 3 van de wet van 26 juli 1996, en derhalve geen betrekking heeft op artikel 6 van diezelfde wet, bepaling die het Hof trouwens in de redenering van zijn arrest nr. 18/98 heeft geïntegreerd.

A.3.2. In die memorie wordt vervolgens erop gewezen dat de Koning rekening heeft gehouden met de door de Raad van State geformuleerde kritiek door de mogelijkheid om de in het geding zijnde maatregelen te verlengen voor een eenmalige periode van zes maanden, te beperken, mogelijkheid waarvan trouwens geen gebruik is gemaakt. Met betrekking tot de onduidelijkheid van de machtiging wordt in de memorie verwezen

naar de arresten nrs. 9/99 en 36/99 van het Hof, en bovendien werden de besluiten bekrachtigd door de wetgever, die derhalve van mening was dat de grenzen van de door hem gegeven machtiging niet waren overschreden. In de zaak nr. 2184 verwijst de Ministerraad naar het arrest nr. 9/99, gesteld zelfs, *quod non* volgens hem, dat de wijziging in de voorwaarden voor terugbetaling aan de sociaal verzekerden als een belasting kan worden beschouwd.

A.3.3. Met betrekking tot de bekrachtigingswet van 13 juni 1997 wordt in de memorie van antwoord in de eerste plaats betwist dat de parlementaire controle niet doeltreffend zou zijn geweest, door te verwijzen naar de amendementen die tijdens de parlementaire voorbereiding zijn ingediend en die geleid hebben tot de aanneming van de voormelde wet.

De Ministerraad behandelt vervolgens de kwestie van de grondwettigheid van de bekrachtigde besluiten en betoogt dat de drie besluiten (van 23 en 30 december 1996) die in de zaken nrs. 2141 tot 2143 in het geding zijn, hun rechtsgrond vinden in artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996. Wat de voorwaarden betreft om aan de Raad van State advies te vragen - en naast het feit dat het Hof zich onbevoegd verklaart om daarvan kennis te nemen -, wordt vastgesteld dat die voorwaarden wel degelijk in acht werden genomen; gelet op de spoedbehandeling zou het niet raadplegen van het beheerscomité van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) overigens wettelijk zijn verantwoord. De onregelmatigheid van de procedure van aanneming en bekendmaking van de besluiten wordt door de Ministerraad betwist.

Ten gronde wordt betoogd dat het besluit van 30 december 1996 houdende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging geen inbreuk maakt op de inkomsten van de zwaksten, noch evenmin, op rechtstreekse wijze, op de inkomsten van de geneesheren; inzake het feit dat enkel aan de geneesheren een financiële inspanning zou worden gevraagd, wordt verwezen naar de verwerping van die kritiek in het arrest nr. 136/2000 van het Hof.

Ten aanzien van de tweede prejudiciële vraag in de vier zaken

Standpunt van de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter

A.4. Volgens de verzoekende partijen zou de inmenging in gerechtelijke procedures zeker zijn, aangezien, enerzijds, klachten bij de strafrechter aanhangig zijn en, anderzijds, de bekrachtigingswet beroepen die zijn ingesteld tegen de bekrachtigde besluiten aan de Raad van State onttrekt.

Standpunt van de Ministerraad

A.5. De Ministerraad betwist dat de wet van 13 juni 1997 tot doel zou hebben gehad de Raad van State te verhinderen uitspraak te doen over de beroepen ingesteld tegen de besluiten van 23 en 30 december 1996. Er wordt opgemerkt dat de Raad van State, die weliswaar in zijn advies op dat gevolg heeft gewezen, niettemin ook heeft gesteld dat zulks niet de doelstelling was, aangezien het ging om een bekrachtiging opgelegd door de machtigingswet, waarbij hij trouwens verwees naar de rechtspraak van het Hof ter zake.

Ten aanzien van de derde vraag in de zaken nrs. 2141 tot 2143 en de vierde vraag in de zaak nr. 2184

Standpunt van de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter

A.6. Met betrekking tot die vraag betwisten de verzoekende partijen dat te dezen uitzonderlijke omstandigheden zouden kunnen worden aangevoerd die de in het geding zijnde terugwerking kunnen verantwoorden, uitzonderlijke omstandigheden die zijn gebaseerd op de vrijwaring van de rechtszekerheid of de belangen van degenen voor wie de maatregelen gelden.

Standpunt van de Ministerraad

A.7.1. In de memorie wordt, met betrekking tot de terugwerking, in de eerste plaats verwezen naar de redenering die is gevolgd bij de tweede vraag. Met betrekking tot artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens verwijst de Ministerraad, enerzijds, naar het arrest nr. 86/98 van

het Hof en, anderzijds, naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, waaruit zou voortvloeien dat te dezen geen enkele opeisbare schuldvordering zou kunnen worden aangevoerd.

A.7.2. In zijn memorie van antwoord voegt de Ministerraad eraan toe dat de rechtspraak van het Hof waarnaar de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter verwijzen, niets uit te staan heeft met de te dezen in het geding zijnde bekrachtigingstechniek. Bovendien wordt opgemerkt dat « de terugwerking die inherent is aan de gekozen werkwijze, niet mag worden verward met die welke voortvloeit uit een retroactieve wijziging van een rechtssituatie die voor het gerecht wordt betwist ».

Ten aanzien van de vierde vraag in de zaken nrs. 2141 tot 2143

Standpunt van de Ministerraad

A.8. De Ministerraad betoogt in de eerste plaats dat de vraag « de categorie van burgers die eventueel zou worden gediscrimineerd, niet definieert, evenmin als de andere categorieën van burgers ten opzichte waarvan die discriminatie zou bestaan ».

Ten gronde wordt in de memorie uiteengezet dat het besluit van 30 december 1996, bekrachtigd bij artikel 6, 6°, van de wet van 13 juni 1997, een vermindering van de honoraria en tarieven voor medische verstrekkingen oplegt en wordt erin opgemerkt dat in werkelijkheid de vaststelling van de modaliteiten voor terugbetaling aan de sociaal verzekerden in het geding is, los van de werkelijk door de artsen ontvangen honoraria. In dat opzicht is de doelstelling van besparing concreet uitgewerkt in een tweede besluit van 30 december 1996, bekrachtigd bij artikel 6, 8°, van de wet van 13 juni 1997 - waarin is gepreciseerd dat de persoonlijke bijdrage van diegenen die de verzorging krijgen, onveranderd blijft. Voorts wordt in de memorie beweerd dat de invloed van het eerste van de voormelde besluiten op de inkomsten van de geneesheren slechts indirect is, aangezien het niet dat besluit is maar wel bepalingen van de wet betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering - de artikelen 35, § 1, derde lid, en 50bis ervan - die maximumhonoraria opleggen. Met betrekking tot dat artikel 50bis wordt verwezen naar het arrest nr. 136/2000 van het Hof, dat tot de grondwettigheid van dat artikel heeft besloten.

Ten aanzien van de derde vraag in de zaak nr. 2184

Standpunt van de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter

A.9. In verband hiermee wordt verwezen naar de argumenten die hierboven *sub* A.1.3, tweede alinea, zijn uiteengezet.

Standpunt van de Ministerraad

A.10. Wat die vraag betreft, stelt de Ministerraad, die ervan uitgaat dat het gelijkheidsbeginsel moet worden gelezen in samenhang met artikel 16 van de Grondwet, in de eerste plaats dat de in het geding zijnde bepalingen « op geen enkele manier tot doel, noch tot gevolg hebben dat het eigendomsrecht van de rusthuizen wordt beperkt ».

Ten gronde wordt in de memorie gesteld dat de in het geding zijnde maatregelen geen enkele invloed hebben op de inkomsten van de vennootschappen die bejaardentehuizen beheren, « vermits enkel de sociaal verzekerden die de bedoelde zorgverstrekkingen genieten, betrokken partij zijn »; volgens de memorie « ondergaan alleen zij, met toepassing van het koninklijk besluit van 30 december 1996, een vermindering van de tegemoetkoming door de ziekte- en invaliditeitsverzekering in de zorgverstrekkingen verbonden aan hun verblijf in een rusthuis of een soortgelijke instelling ». De in het geding zijnde normen zouden derhalve niet bestemd zijn voor de rusthuizen, naast het feit dat de categorie waarmee zij worden vergeleken - de bejaarden - geen categorie is waarmee zij vergelijkbaar zijn.

Subsidiair verwijst de Ministerraad naar het voormelde arrest nr. 136/2000 van het Hof, in zoverre dat arrest een geval betreft waarin wetsbepalingen rechtstreekse gevolgen hadden voor de honoraria van de zorgverleners; dat arrest zou *a fortiori* op deze zaak toepasbaar zijn vermits er te dezen « geen enkele

rechtstreekse weerslag is op de honoraria die door de rusthuizen of ermee gelijkgestelde instellingen worden gevraagd ».

Ten aanzien van de vijfde vraag in de zaken nrs. 2141, 2142, 2143 en 2184

Standpunt van de Ministerraad

A.11. Wat deze vraag betreft, die betrekking heeft op de datum van verschijning van de in het geding zijnde besluiten in het *Belgisch Staatsblad*, merkt de Ministerraad in de eerste plaats op dat « het verschil tussen de datum van bekendmaking in het ‘*Belgisch Staatsblad*’ en de beschikbaarheid van de exemplaren van dat nummer van het ‘*Belgisch Staatsblad*’ voor het publiek, niet tot gevolg heeft dat de verschijningsdatum verkeerd is en dat het beginsel van behoorlijk bestuur wordt geschonden ». Vervolgens wordt in de memorie opgemerkt dat de eventuele onjuistheid van de datum van het *Belgisch Staatsblad* geen invloed heeft op de datum van de besluiten, die niet wordt betwist, en die in het beste geval tot gevolg heeft dat de termijn voor het instellen van een beroep bij de Raad van State tegen die besluiten wordt verlengd. Tot slot zou de eventuele terugwerking die uit die vertraging in de bekendmaking zou voortvloeien, in het licht van de rechtspraak van de Raad van State zijn verantwoord, aangezien zij onontbeerlijk was voor de goede werking of de continuïteit van een openbare dienst.

- B -

De in het geding zijnde bepalingen

B.1.1. De prejudiciële vragen hebben betrekking op artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie, alsook op de wet van 13 juni 1997 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van die wet van 26 juli 1996.

Uit het dossier blijkt evenwel dat enkel in het geding zijn, enerzijds, artikel 3, § 1, 1° en 4°, en § 2, van de wet van 26 juli 1996 en, anderzijds, artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997.

B.1.2. Artikel 3, § 1, 1° en 4°, en § 2, van de wet van 26 juli 1996 bepaalt :

« § 1. De Koning kan maatregelen nemen om :

1° het bedrag, de voorwaarden en de wijze van toekennen van de subsidies, vergoedingen, uitkeringen en andere uitgaven vast te stellen, aan te passen of te verlagen die geheel of ten dele, rechtstreeks of onrechtstreeks, ten laste van de Staat zijn;

[...]

4° het financieel evenwicht van de stelsels van sociale zekerheid te waarborgen;

[...]

§ 2. De besluiten genomen krachtens deze wet kunnen de van kracht zijnde wettelijke bepalingen opheffen, aanvullen, wijzigen of vervangen.

Deze besluiten kunnen evenwel geen afbreuk doen aan de bepalingen van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels. »

B.1.3. Op grond van die bepalingen heeft de Koning vier besluiten aangenomen, die naar gelang van het geval gedateerd zijn op 23 of 30 december 1996, en die door artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 in de volgende bewoordingen zijn bekrachtigd :

« Art. 6. Zijn bekrachtigd met uitwerking van de datum van hun inwerkingtreding :

[...]

5° Koninklijk besluit van 23 december 1996 houdende algemene tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

6° Koninklijk besluit van 30 december 1996 houdende tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, betreffende sommige honoraria, prijzen en bedragen, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

7° Koninklijk besluit van 30 december 1996 houdende tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, voor sommige forfaitaire verzekeringstegemoetkomingen, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

8° Koninklijk besluit van 30 december 1996 houdende tijdelijke en bewarende maatregelen inzake beheersing van de uitgaven voor geneeskundige verzorging, betreffende het persoonlijk aandeel voor de rechthebbenden, met toepassing van artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie. »

Ten gronde

Ten aanzien van de door het Hof geherformuleerde vragen (eerste, tweede, derde (genummerd als vierde in de zaak nr. 2184) en vijfde oorspronkelijke prejudiciële vragen in de vier zaken)

B.2. In die vragen wordt het Hof ondervraagd over de inachtneming van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met verdragsbepalingen of algemene rechtsbeginselen, en zulks op een dubbel vlak : enerzijds, doordat de machtiging die aan de Koning is gegeven bij de voormelde bepalingen van de wet van 26 juli 1996 onvoldoende duidelijk zou zijn; anderzijds, doordat artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 houdende bekrachtiging van besluiten genomen op grond van die machtiging, terugwerkende kracht zou hebben en ertoe zou strekken in te grijpen in hangende rechtsgedingen voor de Raad van State en andere rechtscolleges.

Gelet op hun samenhang onderzoekt het Hof die vragen tezamen.

B.3. Artikel 3, § 1, van de wet van 26 juli 1996 machtigt de Koning onder meer om « het bedrag, de voorwaarden en de wijze van toekennen van de subsidies, vergoedingen, uitkeringen en andere uitgaven vast te stellen, aan te passen of te verlagen die geheel of ten dele, rechtstreeks of onrechtstreeks, ten laste van de Staat zijn » (1°), alsmede « het financieel evenwicht van de stelsels van sociale zekerheid te waarborgen » (4°). Krachtens artikel 6 van dezelfde wet verviel de aldus aan de Koning verleende machtiging op 31 augustus 1997 en dienden de besluiten die op basis daarvan werden genomen, te worden bekrachtigd binnen de in datzelfde artikel bepaalde termijnen; anders zouden zij ophouden uitwerking te hebben.

B.4.1. Te dezen worden de aan de Koning toegewezen bijzondere machten verantwoord door de noodzaak om België in staat te stellen te gepasten tijde aan de Europese Economische en Monetaire Unie deel te nemen. Bovendien heeft artikel 6, § 2, van de wet van 26 juli 1996 erin voorzien dat de door de Koning genomen maatregelen binnen een relatief korte termijn door de wetgevende macht zullen worden onderzocht met het oog op hun bekrachtiging. Door de koninklijke besluiten van 23 en 30 december 1996 op 13 juni 1997 te bekrachtigen, heeft de wetgever zich naar die bepaling geschikt.

B.4.2. Artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996 kent aan de Koning weliswaar uitgebreide machten toe, doch daaruit volgt niet dat de krachtens die machtiging genomen besluiten onregelmatig zouden zijn.

De aanwending van die machtiging was beperkt in de tijd, een beperking die te dezen in acht werd genomen. Met betrekking tot de eerste prejudiciële vraag gesteld in de vier zaken, merkt het Hof in dat verband op dat noch het voormelde artikel 3, noch de wet van 13 juni 1997 « aan de Koning prerogatieven [verlenen] waarvan de geldigheidsduur kan worden verlengd ». Doordat de koninklijke besluiten van 30 december 1996 de duur van de maatregelen die zij inhouden, beperken tot een periode van zes maanden die de Koning zowel met een beperkte periode kon verlengen als voortijdig beëindigen, overschrijden zij niet de grenzen van de machtiging die bij de wet van 26 juli 1996 is verleend. Aangezien het de Koning immers was toegestaan aan die maatregelen een in de tijd onbeperkte draagwijdte te geven, lijkt het niet onredelijk aan te nemen dat Hij ook vermocht ze in de tijd te beperken, door aan de uitvoerende macht zoals bedoeld in artikel 108 van de Grondwet de mogelijkheid toe te kennen te oordelen of die maatregelen dienden te worden verlengd of voortijdig te worden beëindigd.

De door de wetgever aan de Koning verleende machten zijn beperkt tot de doelstelling van de wet van 26 juli 1996, die erin bestaat te voldoen aan de toetredingsvoorwaarden van de Europese Economische en Monetaire Unie, zoals omschreven in het Verdrag van Maastricht (*Parl. St.*, Kamer, 1995-1996, nr. 608/1, p. 6).

De bijzondere omstandigheid die de aan de Koning verleende machten verklaart, is de noodzaak voor de Regering om snel en efficiënt te kunnen optreden, vaak bij wijze van zeer technische maatregelen, om de in het Verdrag van Maastricht geformuleerde doelstellingen inzake het begrotingstekort te bereiken binnen een zeer strikt tijdschema, opdat België kan toetreden tot de Europese Economische en Monetaire Unie (*ibid.*, p. 3).

Ten slotte verstevigt de door de wet van 26 juli 1996 vereiste bekrachtiging van de koninklijke besluiten door de wetgever diens controle op de uitoefening van de machten die hij aan de Koning verleent, onverminderd de controle van het Hof op de door de wetgever bekrachtigde koninklijke besluiten. Te dezen heeft de Koning Zijn bevoegdheden niet overschreden door op de machtiging die Hem op begrotingsvlak en op het vlak van de sociale zekerheid is gegeven bij artikel 3, § 1, 1° en 4°, van de wet van 26 juli 1996, maatregelen zoals

vermeld in de vierde prejudiciële vraag in de zaken nrs. 2141 tot 2143 en de derde prejudiciële vraag in de zaak nr. 2184, te gronden die verband houden met de sociale zekerheid.

B.4.3. Met betrekking tot het ingrijpen door de bekrachtigingswet van 13 juni 1997 in hangende rechtsgedingen, merkt het Hof op dat die bekrachtiging uitdrukkelijk is voorgeschreven bij artikel 6, § 2, van de wet van 26 juli 1996 en dat artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 met dat artikel 6, § 2, in overeenstemming is.

Zoals in B.4.2 reeds is gesteld, verstevigt een dergelijke bekrachtiging, waarin uitdrukkelijk door de wetgever is voorzien, zijn controle op de uitoefening van de machten die hij aan de Koning verleent. Ook al bekrachtigt artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 de desbetreffende koninklijke besluiten met terugwerkende kracht, toch kan het niet tot doel hebben gehad de wettigheidstoetsing onmogelijk te maken die bij artikel 159 van de Grondwet en artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State is ingesteld. De omstandigheid dat de bekrachtigde koninklijke besluiten het voorwerp zijn van beroepen tot vernietiging voor de Raad van State en dat de bekrachtiging ervan tot gevolg zou hebben dat dit rechtscollege onbevoegd zou worden om die beroepen te behandelen, kan de wetgever er niet van weerhouden een bevoegdheid uit te oefenen die hij zich uitdrukkelijk heeft voorbehouden.

In de vijfde prejudiciële vraag wordt, met betrekking tot de terugwerkende kracht van de bekrachtigingswet, het Hof ondervraagd over de omstandigheid dat de koninklijke besluiten van 23 en 30 december 1996 die zijn bekendgemaakt in de derde en de vierde uitgave van het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1996, die kort na die datum zijn verschenen. De toetsing van het Hof aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet slaat enkel op de bestaanbaarheid met die artikelen van de inhoud van een wetsbepaling.

Artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 kan niet worden geacht tot doel te hebben koninklijke besluiten waarvan de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter beweren dat ze onwettig zijn, geldig te verklaren, noch tot doel te hebben, zonder verantwoording, die partijen een jurisdictionele waarborg te ontnemen. Het is dan ook niet onbestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de door de verwijzende rechter vermelde verdragsbepalingen en algemene rechtsbeginselen.

B.4.4. Uit wat voorafgaat volgt dat, zonder dat moet worden onderzocht of te dezen aangelegenheden in het geding zijn die door de Grondwetgever aan de wet worden voorbehouden vermits de prejudiciële vragen hier niet naar verwijzen, zij voor wat de beide in B.2 vermelde aspecten betreft, ontkennend dienen te worden beantwoord.

Ten aanzien van de vierde prejudiciële vraag in de zaken nrs. 2141 tot 2143

B.5. Aan het Hof wordt de vraag gesteld of, naar gelang van het geval, de lineaire vermindering met 3 pct. van de honoraria (zaak nr. 2141), de bevrozing van het remgeld (zaak nr. 2142) en de bevrozing van de honoraria (zaak nr. 2143) het gelijkheidsbeginsel schendt « doordat daarin geen enkel element van progressiviteit vervat zit en doordat [zij] slechts één categorie van burgers treft », « terwijl andere categorieën niet aan zulke verminderingen worden onderworpen maar, integendeel, verhogingen of indexeringen genieten die het budget van de ziekte- en invaliditeitsverzekering bezwaren, de kosten ten laste van de honoraria verhogen en dus strijdig zijn met de nagestreefde doelstelling van beperking van de uitgaven » (zaken nrs. 2141 en 2143) of « terwijl andere categorieën geen dergelijke lasten dienen te dragen maar, integendeel, hun wedde of loon verhoogd of geïndexeerd zien, wat het budget van de ziekte- en invaliditeitsverzekering bezwaart en dus strijdig is met de nagestreefde doelstelling van beperking van de uitgaven » (zaak nr. 2142).

B.6.1. De aan het Hof toevertrouwde toetsing van wetsnormen aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet vereist dat de categorie van personen ten aanzien van wie een mogelijke discriminatie wordt aangevoerd, het voorwerp uitmaakt van een pertinente vergelijking met een andere categorie.

B.6.2. In de voorliggende vraag wordt niet gepreciseerd welke categorie van personen zou worden geraakt, noch met welke categorie zij zou moeten worden vergeleken.

Zo uit de hoedanigheid van de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter weliswaar kan worden afgeleid dat « de [enige] categorie van burgers » die door de in het geding zijnde maatregel wordt bedoeld de categorie van de geneesheren is, blijkt daarentegen niet op zekere en voldoende duidelijke wijze met welke categorie of categorieën van personen de geneesheren moeten worden vergeleken. De vermelding, in de motieven van de verwijzende

rechter, van de algemene categorie van de « andere vrije beroepen » maakt het niet mogelijk de te vergelijken categorieën van personen nauwkeurig te omschrijven; bovendien wordt in de vraag in de zaken nrs. 2141 en 2143 geenszins gepreciseerd met welke verhoging of indexering de in B.5 bedoelde maatregel van vermindering of bevrozing zou moeten worden vergeleken.

B.6.3. Uit wat voorafgaat volgt dat de vierde prejudiciële vraag in de zaken nrs. 2141 tot 2143 niet dient te worden beantwoord.

Ten aanzien van de derde prejudiciële vraag in de zaak nr. 2184

B.7. Volgens de bewoordingen van die vraag wordt het Hof ondervraagd over de inachtneming van het gelijkheidsbeginsel « in samenhang met het eigendomsrecht, [...] doordat de rustoorden verschillend worden behandeld ten aanzien van de bejaarden aangezien de eerstgenoemden hun financiële middelen zien dalen terwijl de laatstgenoemden dezelfde begeleidingsnormen genieten, waardoor het evenwicht wordt verbroken dat werd bereikt bij het vaststellen van het bedrag van de tegemoetkoming voor verzorging en bijstand in de handelingen van het dagelijks leven ».

B.8.1. Het aan het Hof voorgelegde verschil in behandeling zou bestaan in het feit dat, vanwege de vermindering van de tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging, de bedragen die door de rustoorden voor bejaarden worden ontvangen, zouden worden verminderd, terwijl de bejaarden een begeleiding zouden blijven genieten die onveranderd zou blijven.

B.8.2. De bejaarden en de rustoorden voor bejaarden zijn geen vergelijkbare categorieën in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.8.3. De derde prejudiciële vraag in de zaak nr. 2184 dient niet te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 3 van de wet van 26 juli 1996 « strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie » en artikel 6, 5° tot 8°, van de wet van 13 juni 1997 « tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie en de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels » schenden niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met verdragsbepalingen of algemene rechtsbeginselen.

- De vierde prejudiciële vraag in de zaken nrs. 2141 tot 2143 behoeft geen antwoord.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 10 juli 2002, door de voormelde zetel, waarin rechter E. Derycke voor de uitspraak is vervangen door rechter E. De Groot, overeenkomstig artikel 110 van dezelfde wet.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior